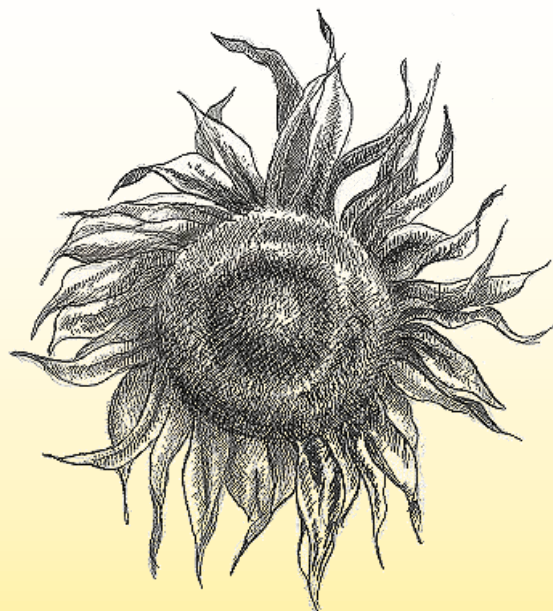

ROČENKA 2009

FOTOKLUB

ČERNÁ
SLUNEČNICE

OBSAH

ZE ŽIVOTA FOTOKLUBU

Představení výstavní kolekce 2009 aneb Zahájení výstavy na pražském Vyšehradě	2
Šumavské proměny aneb Jarní výjezdní zasedání	4
Fotofestival 2009 v Moravské Třebové	8
Vernisáž výstavy v Kopřivnici aneb Podzimní výjezdní zasedání	10
V Technickém muzeu Tatra	14
Po stopách Jáchymovského pekla	16
Černá slunečnice na Rýchorách	20

VÝSTAVNÍ KOLEKCE 2009

Ivan Bumba	24
Ilona Cíhová	26
Jaromír Čištín	28
Ivanka Čištínová	30
Michal Hejna	32
Petra Kamenická	34
Pavčina Klazarová	36
Martin Klika	38
Miloslav Kokeš	40
Josef Lončák	42
Petr Pazour	44
Aleš Zidek	46

A NA ZÁVĚR...

Fotografování v ateliéru	48
Camera obscura aneb Tak trochu jiné fotografie	52
PF 2010 aneb Rozloučení s rokem 2009	56
Seznam aktivních členů	60

Copyright © Černá slunečnice, 2009

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být reprodukována, uchovávána ve vyhledávacím systému nebo šířena v jakékoliv formě a úmyslu elektronicky, mechanicky, kopírováním nebo jinak bez souhlasu majitele práv.

Fotografie, u kterých není uvedeno jméno autora, jsou majetkem fotoklubu Černá slunečnice.

U ostatních fotografií patří veškerá práva jednotlivým autorům.

Logo Černé slunečnice © Ilona Cíhová

Grafická úprava © Michal Hejna & Ivan Bumba

PŘEDSTAVENÍ VÝSTAVNÍ KOLEKCE 2009 ANEB ZAHÁJENÍ VÝSTAVY NA PRAŽSKÉM VYŠEHRADĚ

|březen 2009| úvodní slovo fotografa Jana Pohribného|

Výstavní kolekce fotografií členů fotoklubu Černá slunečnice pro rok 2009 byla poprvé představena na březnové výstavě v důstojném prostředí pražské galerie Vyšehrad. Zahájení výstavy se ujal fotograf Jan Pohribný:

Vážené dámy a pánové,

žijeme dobu, kdy komunikace skrze obrazy, zejména pak fotografii a video, stále více nahrazuje psané, ba dokonce mluvené slovo. Je to nejen schopnosti nových médií a technologií tyto obrazy přenášet a zprostředkovávat stále blíže k adresátovi, ale je to ve své podstatě přirozená vlastnost člověka vnímat realitu především skrze svůj zrak (až z 80 % vnímáme své okolí zrakově a zbývajících 20 % připadá na ostatní smysly) a také skrze obrazy, které tuto realitu zastupují. Bylo již nespočetněkrát řečeno, že dobrá fotografie sdělí často mnohem více než řada popsaných stránek. Co je však asi neméně důležité, že bývá mnohdy srozumitelnější a přístupnější širšímu publiku nežli psané slovo a jiná média, neboť její hlavní podstata tkví v transkripci reality, v zrcadlení toho, co nás skutečně obklopuje a s čím se můžeme identifikovat. Samozřejmě, že lze po právu namítnout, že to nikdy není doslovný záznam skutečnosti - trojrozměrný svět převádíme do dvoudimenzionální fotografie, plynutí času „zmrazujeme“ krátkou či delší expozicí a realitu transformujeme pomocí různých ohnisek objektivů, filtrů a jiných pomůcek, které jsou daleko za hranicí toho, co ve skutečnosti vidí náš zrak. Podstatou však zůstává v úvodu proklamovaná komunikativnost a sdělnost tohoto média. Ruku v ruce se stále snadnější ovladatelnosti a dostupnosti fotografické techniky je to dnes asi nejrozšířenější vizuální nástroj i jazyk, jakým se lidé domlouvají, informují, vzdělávají, ale také esteticky a tvůrčím způsobem realizují.

Protagonisté této výstavy, členové fotoklubu Černá slunečnice, patří, stejně jako mnozí z nás, k těm mnoha milionům majitelů a uživatelů fotografických aparátů - těch nejpřístupnějších nástrojů záznamu reálného světa, jak již bylo řečeno. Ale

fotopaparát, ať již je to třeba profesionální zrcadlovka, malý kompakt nebo dnes všudypřítomný mobilní telefon s vestavným fotoaparátem, ještě není zárukou kvalitní a zajímavé fotografie, ba co více toho, že jeho majitel dokáže nejen zachytit svět kolem sebe, ale také své pocity nebo dokonce představy, neotřelým způsobem. Podíváte-li se pozorně na fotografie členů Černé slunečnice, možná pochopíte, v čem se odlišuje naše běžné nazírání světa, který nás obklopuje, od toho, jak je vidí zkušené a citlivé oko fotografa, které pro nás odkrývá nečekané děje a překvapení často ve zdánlivě banálních věcech.

Síla nebo řečneme důslednost fotografovy výpovědi je navíc potvrzena tím, že se zde vyjadřuje ve větším monotematickém celku, v sérii fotografií, která rozvíjí a obohacuje základní myšlenku. Není snadné vytvořit jednu zajímavou fotografii kupř. krajiny, člověka nebo zátiší, ale mnohem těžší je hovořit o zmíněných tématech v cyklech, sériích nebo dokonce celých knihách, tak aby každý snímek přinášel něco nového a přitom byl propojen obsahově i formou s těmi ostatními. V tom se také liší náhodní, „sváteční“ fotografové od těch vyspělých fotoamatérů a profesionálů. Každá tvůrčí práce vyžaduje dobrou přípravu, dlouhodobé nasazení, vytrvalost a samozřejmě tvůrčí invenci. Rozhlédnete-li se po této výstavě, jistě mi dáte za pravdu, že členům Černé slunečnice tyto předpoklady kvalitního díla nechybí.

Název Černá slunečnice může být pro někoho doslovným vyjádřením jejího podzimního vzhledu po ztrátě květenství a dlouhém čekání na sklizeň, pro druhého to však může být básnický obrat, surreálné přirovnání či březinový oxymoron jako kupř. jeho Svítání na západě. A v neposlední řadě je zde snad skrytý odkaz k samotné podstatě fotografie, kdy světlo se jeví na negativu jako temné, ba černé místo... To vše naznačuje škálu možností a přístupů, se kterou se i na této výstavě můžeme setkat.

V Úněticích 3. 3. 2009
Mgr. Jan Pohribný, QEP

Setkání autora s diváky © Aleš Zídek

Návštěvníci vernisáže v diskusi nad fotografiemi © Aleš Zídek

ŠUMAVSKÉ PROMĚNY ANEB JARNÍ VÝJEZDNÍ ZASEDÁNÍ

| květen 2009 | Michal Hejna |

Původně jsme měli v plánu vyrazit na jaře do nádherné krajiny Českého středohoří, ale ukázalo se, že veškeré ubytovací kapacity v této oblasti jsou v období květnových svátků na dlouho dopředu obsazeny. Jako náhradní alternativu jsme si vybrali Šumavu, konkrétně okolí lipenské přehradní nádrže. Útočiště jsme našli v penzionu U kocoura Mikeše.

Začátkem května jarní Šumava hýřila paletou barev, laděnou převážně do odstínů zelené a žluté. Tisíce rozkvetlých pampelišek barvily louky dožluta. Na každé louce jsme hodnotili „index žlutosti“, který se u nejvybranějších lokalit pohyboval dokonce na úrovni 80 až 90 %.

Za ranních svítání se nad vodní hladinou válely chuchvalce mlhy, které sluneční paprsky po východu slunce rychle rozpouštěly. Oblohu brázдила bílá oblaka, která před našima užaslyma očima vrhala po krajině rychle se pohybující stíny.

Prvního dne ráno nás probudil zvuk budíku přesně ve čtyři hodiny ráno. Po chvilce přemlouvání ospalého organismu jsme vstali a vyrazili do terénu. Cesta nezačala příliš šťastně, na břehu Lipna nedaleko Horní Plané jsme narazili na plot, obklopující jakýsi blíže neurčený objekt. Nejenže jsme museli celý pozemek obcházet a ztratili tak drahocenný čas před východem slunce, ale zároveň jsme prokázali i velkou dávku odvahy, když se za polorozpadlým oplocením objevil obrovský rozzuřený pes velikosti vlkodava s náznakem pěny u huby, který vypadal, že ještě nesnídal. Michal s Ivanem potom další půlhodinku putova-

li v ranním šeru močálem až ke břehu nádrže, kde se jim zjevil podmanivý pohled na ostrůvek exotického jména „Tajvan“, který zastihli právě při rozbřesku. Pro další fotografování jsme se auty přesunuli na západní stranu Lipna za obec Přední Zvonková. Po červené značce jsme putovali kolem Račinského prameniště k Pestríckému vrchu. Postupovali jsme v poklidném

tempu roztroušeni po krajině, ve které si každý nacházel své vlastní motivy. Oběd v Přední Zvonkové potom završil příjemně strávené dopoledne.

Druhého dne jsme opět vstali časně. Bohužel zatažená obloha nedala slunci šanci vykouzlit tu správnou ranní atmosféru. Při cestě do Stožce jsme objevili úžasné rašelinné jezírko, kde jsme dvě hodiny ždímalí z lokality ty nejlepší fotografie. Zlepšila se nám tím nálada pokažená neslaným nemastným ránem. Následujícího dne jsme Šumavu opouštěli s lítostí v duši a zacpanými silnicemi se pomalu vraceli zpět.

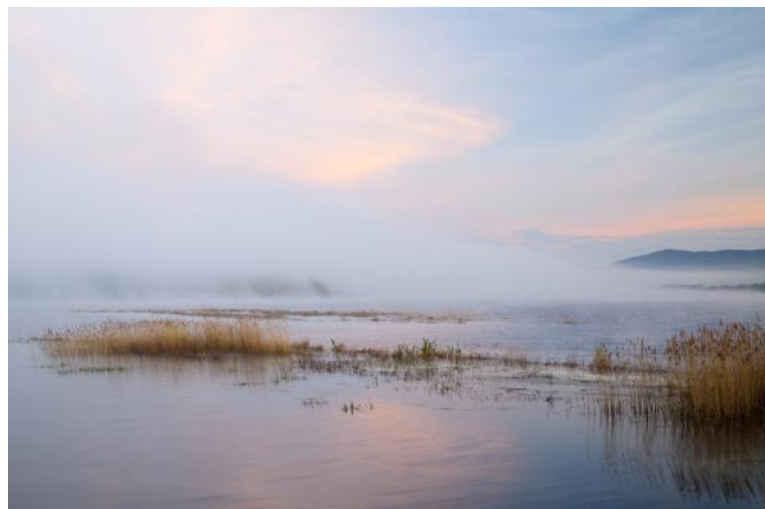
Maximální soustředění... © Martin Klika

Šumava uprostřed jara © Miloslav Kokeš

Ranní Lipno © Ivan Bumba

Při východu slunce © Jaromír Čištín

Mlhavé ráno © Ivanka Čištíňová

Pestřícký vrch © Martin Klika

Jarní Šumava © Ivanka Čištíňová

FOTOFESTIVAL 2009 v MORAVSKÉ TŘEBOVÉ

| červen 2009 | Ivanka Čištíňová |

Desátý jubilejní fotofestival v Moravské Třebové, pořádaný Galerii umělecké fotografie Rudolfa Zukala ve spolupráci s městem Moravská Třebová, se konal ve dnech 6. až 7. června. Jako každoročně tu souběžně probíhala řada výstav fotoklubů a vybraných autorů. Jedním z fotoklubů byl už pátým rokem i náš fotoklub. Vystavovali jsme již tradičně v krásném prostředí radnice, kde byly naše fotografie k vidění až do 31. července. Kolekci tvořily ucelené soubory jednotlivých autorů, stejně jako v březnu 2009 na Vyšehradě a v září 2009 v Kopřivnici. Během posledních deseti let se Moravská Třebová každoročně stávala městem fotografie. Vedle řady výstav se tu konala i soutěž „Na šňůrách“ (soutěžní fotografie se zavěšovaly

na několika místech na šňůry, kde je pak hodnotila odborná porota) a mnoho zajímavých přednášek. To vše letos nejspíš naposledy. Rudolf Zukal, který byl duší i organizátorem celého festivalu, bohužel nenašel pomocníky a nástupce, a tak na jubilejním 10. ročníku ohlásil, že s fotofestivalem končí. Děkujeme, pane Zukale!

Je 6. ledna 2010 a my se právě dozvídáme, že díky panu starostovi Moravské Třebové bude fotofestival pokračovat i nadále. Přejeme tedy těmto setkáním dlouhý a krásný život.

Z vernisáže © Miloslav Kokeš

Z výstavy Josefa Sudka v muzeu © Miloslav Kokeš

VERNISÁŽ VÝSTAVY V KOPŘIVNICI ANEB PODZIMNÍ VÝJEZDNÍ ZASEDÁNÍ

|září 2009|Ivan Bumba|

Pravidelné výjezdní zasedání letošního podzimu jsme spojili s vernisáží výstavy, konané ve městě automobilů, Kopřivnici, v termínu od 12. září do 29. listopadu.

Datum 11. září, čas 17 hodin, podtitul „Po stopách Jáchymovského pekla“ slibovaly „výbušný“ zážitek...

Úvodní performance, konaná v temném sklepení Muzea Fojtství, nejstarší budově v Kopřivnici, se nesla v duchu ponuré existence jáchymovských uranových dolů. „Mukl“ sedící v rohu s kápi na hlavě vybrnkával do směsice pekelných zvuků vycházejících z hloubi šachet svou melodií evokující pocity mučnických a zavražděných vězňů. Nikdo z návštěvníků vernisáže ve ztemnělém sklepení ani nedutal. Závěr patřil písni „Černá slunečnice“, která je poctou všem fotografům, kteří mrazí prchavé střípky času do svých obrazů a ve svých fotografiích dokáží vyvolávat i vzdálenou minulost. Píseň pro Černou slunečnici složil kurátor muzea a pořadatel naší výstavy Jan Ražnok. Vystavená kolekce fotografií s názvem „Po stopách Jáchymovského pekla“ získala v roce 2007 na 27. Národní soutěži amatérské fotografie ve Svitavách první cenu.

Další část vernisáže proběhla již v uvolněné atmosféře v hlavním výstavním prostoru fojtství. Pilo se víno, bylo připraveno občerstvení, diskutovalo se o vystavených fotografiích a originální keramice naší členky Ilony Cíchové. Na závěr promítla svá fotografická díla Ivanka Čiřtinová.

Následujícího dne po probuzení v hotelu Stadion (který by sám o sobě mohl sloužit jako muzeum hoteliérství 80. let 20. stolec-

tí) úderem puku o mantinel ve sportovním centru v 6 hodin začal den plný poznávání okolí Kopřivnice. Počasí nám příliš nepřálo a dále se neslo v duchu ponuré atmosféry vzdálených Krušných hor. Navštívili jsme rodnou noru lišky Bystroušky v malebných Hukvaldech, které jsou známe hradem, pod jehož mohutnými zdmi se rozkládá velká obora plná zajímavých přírodních zákoutí, jež jsou tvořena především prastarými stromy. Zapomenout jsme nesměli na ochutnávku výtečných pravých valašských frgálů z místní pekárny. V podvečer jsme se všichni „vytáhli za uši“ do pohádkového městečka Štramberk, kde probíhalo noční focení starobylých uliček.

V neděli byl trénink místních hokejových mužstev posunut na sedmou hodinu, kdy tvrdý puk opět neomylně udeřil o mantinel, a osazenstvo hotelu se probudilo do pošmourného dne. Honza Ražnok nám zajistil exkluzivní možnost fotografovat automobilové exponáty v Technickém muzeu Tatra. Ve skvělé náladě jsme v něm vydrželi téměř šest hodin. Zaměstnanci muzea nám ve všech požadavcích vyhověli, a mohly tak vzniknout unikátní záběry krásných tatrovek. Kolekci dvanácti vybraných fotografií jsme poskytli muzeu k jeho vlastní propagaci jako výraz díků.

Kopřivnice a okolí nabízí mnoho kulturních, fotografických, ale i kulinářských zážitků. Jistě se tam budeme vracet a návštěvu doporučujeme všem.

ČERNÁ SLUNEČNICE (OBRAZ MÉHO SRDCE)

|píseň věnovaná všem fotografům |premiéra 11. září v Muzeu Fojetství, Kopřivnice|

V krajině obtěžkán nákladem
šplhám na vrchol kopce
a veden jediným úkolem
zachytit obraz mého srdce
ten krátký okamžik dříve než vyjde slunce
kdy první paprsek protne mlhu rázně a prudce

At' udělám jen pár kroků
nebo putuji na kraj světa
může to trvat sto roků
nebo jen chvíli však počkej
až ti na zeď pověsím nové okno do ložnice
a do vlasů ti vetknu květ slunečnice

Černá jak jiskra ve tvých očích
ta kytka je černá a dlouho jsem ji hledal
černá - pamatuj na ten pocit
věrná zůstaň než se navrátím

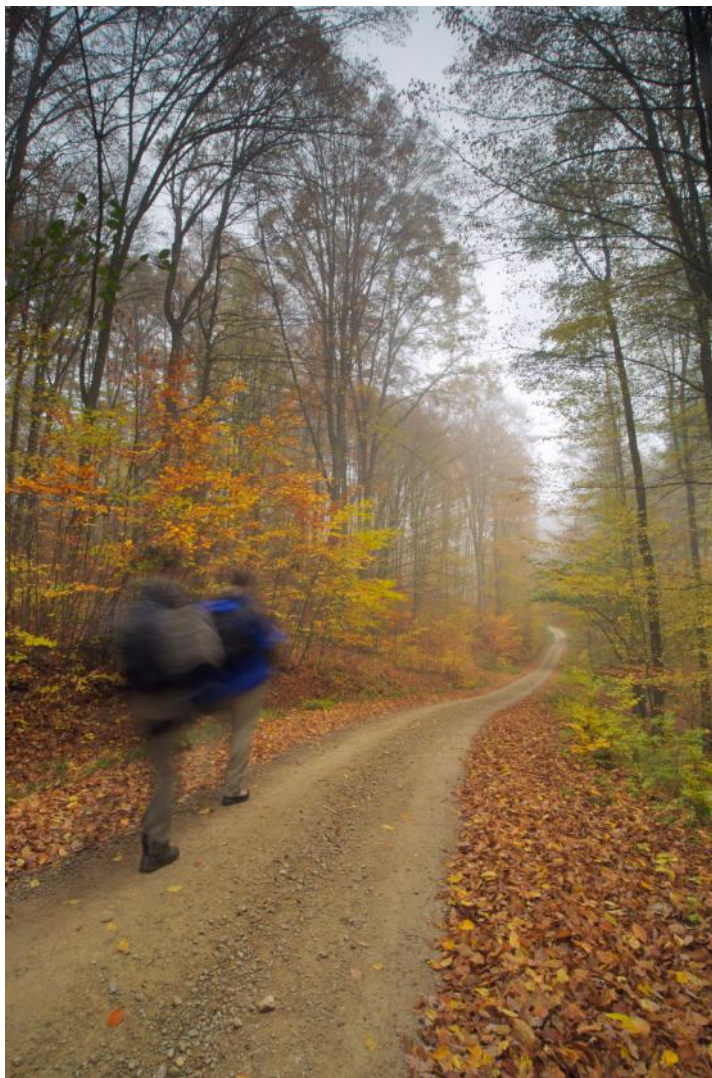
Nakrmen nahý obědem
stojím uprostřed nebe
horko mě klátí úpalem
na špičce ledu v kostech mne zebe
krátký okamžik bolestné rozrušení
ten pocit za to stojí květ ukojení

Černá jak jiskra ve tvých očích
ta kytka je černá a dlouho jsem ji hledal
černá - pamatuj na ten pocit
věrná zůstaň než se navrátím

Až tě to přestane bavit
ulož mé fotky do krabice
a já ti přinesu nové okno do ložnice

Až tě to přestane bavit
ulož mé tělo do krabice
a navrch rozestři okvětní lístky slunečnice
Až tě to přestane bavit!
Až tě to přestane bavit!
Až tě to přestane bavit!
Až tě to přestane bavit!

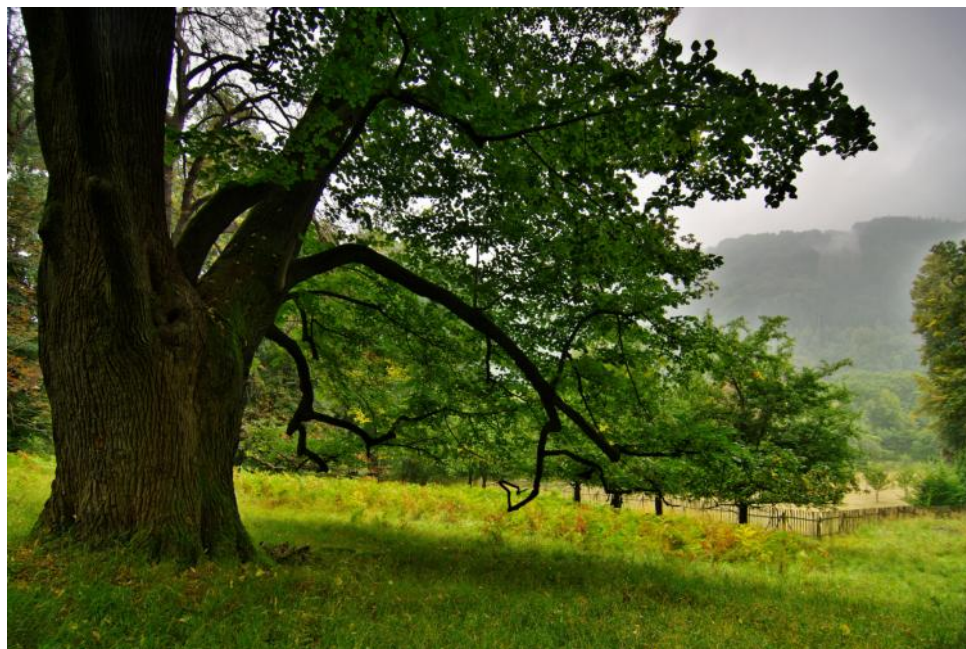
© Jan Ražnok alias Comar, srpen-září 2009

„...putuji na kraj světa...” © Aleš Zídek

Večerní Štramperk © Ivanka Čištínová

Starý dub © Miloslav Kokeš

Hukvaldy © Ivan Bumba

Zlaté kapradí © Michal Hejna

V TECHNICKÉM MUZEU TATRA

Zapomenuté zátiší © Jaromír Čištín

Tatra v červeném © Ivan Bumba

Stále v pohybu © Ivanka Čištíňová

Tatraplán © Miloslav Kokeš

PO STOPÁCH JÁCHYMOVSKÉHO PEKLA

[vítězná kolekce fotografií členů Černé slunečnice (Svitavy 2007)]

© Ivanka Čištíňová

Uprostřed krásných krušnohorských lesů můžeme dodnes v okolí Jáchymova spatřit polorozpadlé budovy, které patřily bývalým jáchymovským uranovým dolům.

Od listopadu 1945 podléhala těžba uranu v Československu zcela sovětskému velení. Pracovalo se v režimu utajení, veškerá produkce směřovala do Sovětského svazu.

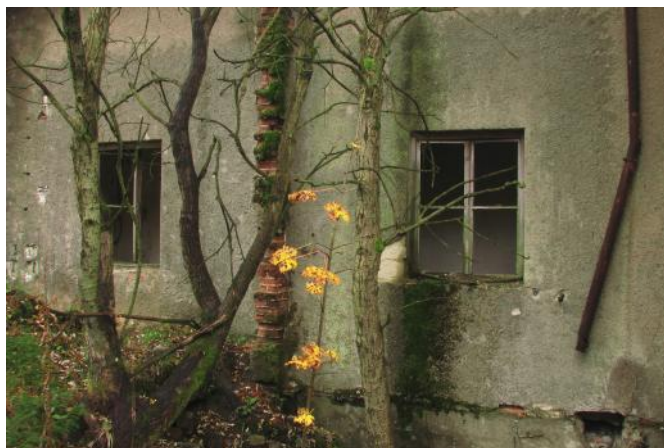
© Ivanka Čištíňová

Po 2. světové válce nebylo v uranových dolech dost techniky k dolování smolince. Nízkou produktivitu práce bylo třeba vykompenzovat větším množstvím levné pracovní síly.

© Jaromír Čištín

Největší podíl mezi vězni tvořili vězni političtí, kteří za své názory trpěli v dolech nejvíce. Pro údajné politické delikty bylo v letech 1948 až 1953 odsouzeno 100 tisíc osob, z toho 40 tisíc osob k trestu delšímu než 10 let.

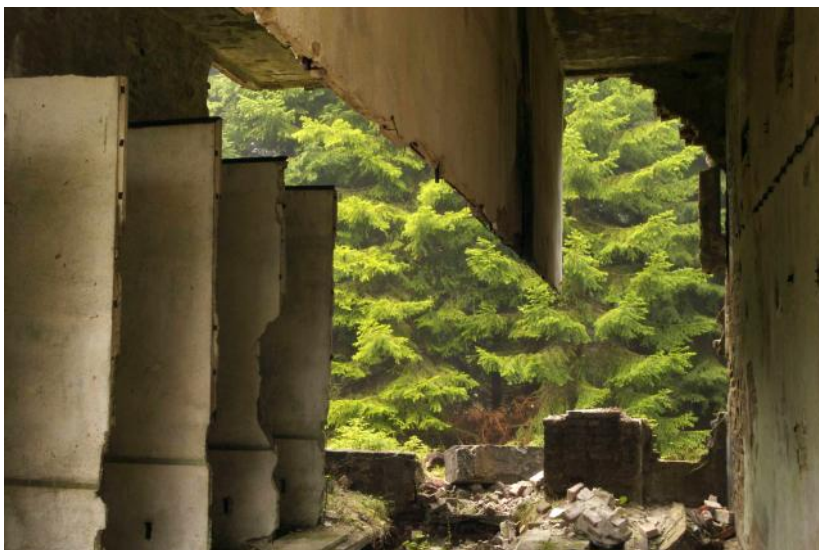

© Jaromír Čištín

Byli proto nasazováni němečtí váleční zajatci a vězni odsouzení za spolupráci s nacisty. Od roku 1949 byli ale stahováni a nahrazováni československými vězni. Pouze ty bylo možné donutit k práci v tak krutých podmínkách.

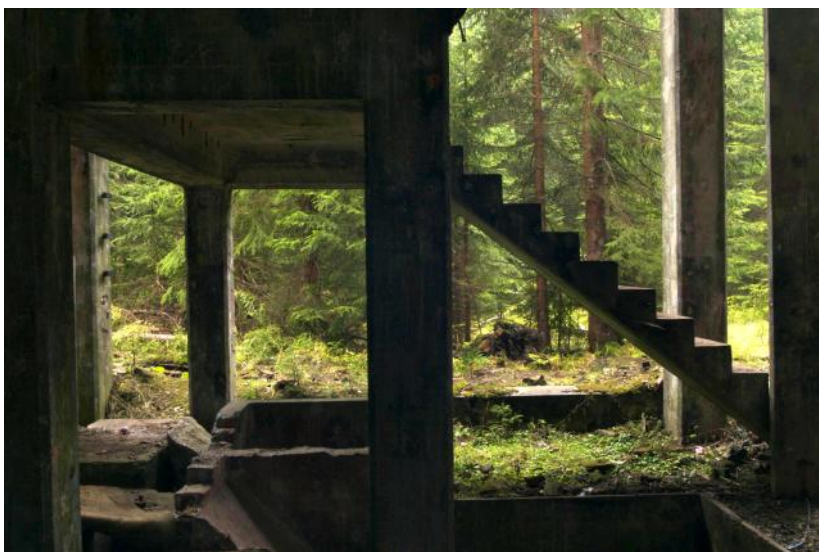

© Miloslav Kokeš

© Aleš Zídek

Mnohdy pracovali pod dozorem zvrácených sadistů, kteří si na nich léčili své komplexy. Postavení vězňů vyjadřovalo slovo „mukl“, jímž byli svými trýzniteli označováni, a znamenalo muž určený k likvidaci.

© Aleš Zídek

Více než 60 tisíc jich prošlo peklem jáchymovských dolů. Byli tu nuceni tvrdě pracovat za nelidských podmínek, navíc bez jakékoliv ochrany proti ozáření. Mnozí z nich byli popraveni, další zemřeli únavou a vyčerpáním.

© Miloslav Kokeš

Nasazení politických vězňů skončilo v roce 1961. Mnozí lidé se tehdy snažili stopy po pracovních lágrech zahladit, a tak se doly zasypávaly.

© Pavlína Klazarová

Teprve v dnešní době se řada spolků a institucí snaží o to, aby se na tuto tragickou dobu nikdy nezapomnělo. V okolí Jáchymova byla vybudována naučná stezka Jáchymovské peklo. Na zpřístupnění a rekonstrukci dalších objektů z doby totality se pracuje.

Fotoklub Černá slunečnice získal za fotografickou kolekci s názvem „Po stopách Jáchymovského pekla“ 1. místo v soutěži fotoklubů v Národní soutěži amatérské fotografie ve Svitavách v roce 2007.

© Pavlína Klazarová

ČERNÁ SLUNEČNICE NA RÝCHORÁCH

|září 2009| Petr Pazour |

V Černé slunečnici je hodně příznivců krajinářské fotografie. Není proto divu, že se na letošní třetí ročník krajinářského workshopu na Rýchorách přihlásila polovina fotoklubu. Rýchorský prales je malá oblast na horském hřebeni, který se táhne mezi Horním Maršovem, Žaclěrem a Svobodou nad Úpou, a patří mezi nejceněnější partie Krkonošského národního parku. Je to zároveň jedno z nejoblíbenějších míst krajinářských fotografií u nás. Asi nejznámější jsou snímky Jiřího Havla, který tuto oblast fotografuje již mnoho let.

Na několik dnů se nám základnou stala Rýchorská bouda, kde rozbil svůj stan hlavní organizátor Honza Hodač z fotoklubu Vývojka. Rýchorský krajinářský workshop je taková velmi volně organizovaná akce, kde hlavní slovo má fotografie. Jak jsem psal v úvodu, možnost fotografování na Rýchorách letos přilákala rekordní účast z Černé slunečnice. Ivanka s Jaromírem to měli jako kus své podzimní dovolené a já, Ivan, Miloš a Michal jako zasloužený fotografický relax. Na rozcvičku jsme si naplánovali Černohorský potok, který tvoří „Mekku“ všech potůčkářů (fotografií potoků, vodopádů...) u nás. Předpověď bohužel slibovala krásné slunečné počasí, což pro fotografii v prostředí, jako je Černohorský potok nebo Rýchorský prales, není úplně ideální.

Cesta do Krkonoš nám krásně utekla. Krajina se pomalu probouzela do svého dalšího rána, mlha se válela v údolích a silné sluneční paprsky si v ní razily cestu. Často jsme si říkali, že

jsme měli zastavit. Černohorský potok nás neklamal. Sice tam ještě nebyl podzim v plném proudu, ale i tak nabídl mnoho námětů pro každého. Byla to velmi příjemná rozcvička před cestou na Rýchorskou boudu. Tam nás již přivítal Honza Hodač a několik dnů plných fotografie mohlo začít. Mezi profesionální lektory letos patřili Rudolf Jung, Zdeněk Thoma a z Polska dorazil milovník Krkonoš Janusz Moniatowicz. Jeden den se na nás přišel podívat i Jiří Havel a Karel Hník.

Honza Hodač představil projekt Fabrica Bohemica. Rudolf Jung nás nechal proletět nad naší krajinou, protože je nejen fotografem, ale také letcem. Představil nám i oblíbený kus Polska - písečné pouště u rybářského městečka Leba na pobřeží Baltu. Zdeněk Thoma nás vzal na procházku po své lásce - Asii. Janusz Moniatowicz přiblížil historii fotografie v Polsku. Ukázal nám působivé možnosti gumotisku. Na závěr představil svůj soubor *Grabarka*, který dokumentuje pout' u příležitosti pravoslavného svátku Proměnění Páně. Pozadu nezůstala ani Černá slunečnice. Já jsem představil tvorbu skotského fotografa Iana Camerona a Ivan Bumba fotografie Pete Turnera.

Rýchorský workshop je ale hlavně o možnosti fotografovat v jedné z nejkrásnějších lokalit Krkonoš. Paradoxem zůstává, že to právě ideální fotografické počasí jsme měli až s naším odjezdem, kdy se na Rýchory dostavila hustá podzimní mlha, která krajinu proměnila k nepoznání. To jsme již ale pomalu sestupovali do údolí. Myslím si však, že většina z nás se již těšila na další ročník.

Motiv Černé slunečnice jako společné dílo... © Miloslav Kokeš

Jiří Havel a Zdeněk Thoma © Michal Hejna

Louky pod Mravenečником © Michal Hejna

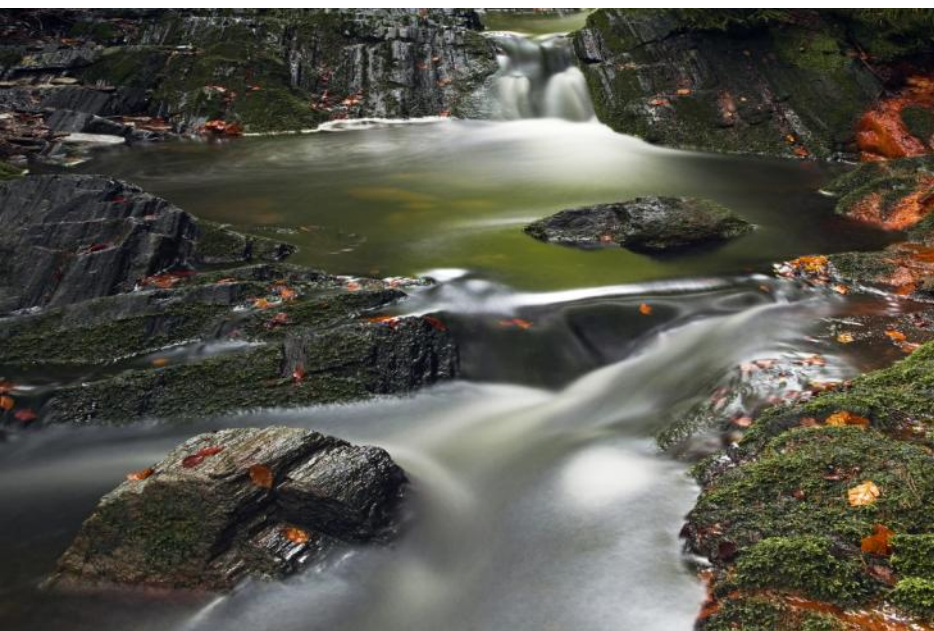
Tůně Černohorského potoka © Miloslav Kokeš

Nekonečný příběh © Miloslav Kokeš

Večer nad Albeřicemi © Ivanka Čištíňová

Černohorský potok © Jaromír Čištín

Symetrie © Michal Hejna

IVAN BUMBA

* 1973

Fotografií se zabývám od svých 14 let. Rád zkouším nové postupy a neobvyklé techniky při fotografování krajiny, ale i v barevné experimentální a ateliérové fotografii. Snímky nejraději představuji formou fotoklubových nebo samostatných výstav. Zůstávám věrný filmové technologii, která je v současnosti dotažena k dokonalosti. Fotografuji se středním formátem na barevné i černobílé diapositivy. Fotografie mne fascinuje tím, že čas a světlo vytvoří hmotný obraz na filmové emulzi, který nikdy nemůžeme jinak spatřit, mohu vytvářet jinou realitu.

„Ve fotografiích Ivana Bumby se vracíme k estetice starých a vysloužilých strojů. Pro svůj cyklus Omega našel náměty v Řecku. V prvním plánu sice vnímáme starý maják či vrak lodi na pobřeží, ale v dalších vrstvách si možná uvědomíme jejich pomalé splývání s přírodou i memento, co zde po sobě zanecháváme.“

Jan Pohribný

Omega I © Ivan Bumba

Ωmega II © Ivan Bumba

Ωmega III © Ivan Bumba

ILONA CÍCHOVÁ

* 1979

Fotografii se zabývám od svých 17 let, kdy jedním z předmětů na výtvarné škole Václava Holara, kde jsem studovala, byl předmět fotografie. Mým oblíbeným tématem je reportážní fotografie. Nejraději fotografuji obyčejný život lidí na svých cestách po vzdálených exotických zemích. Snímky pro výstavní kolekci byly pořízeny na cestě po Kubě a Mauriciu.

„Člověk je ústředním tématem fotografií Ilony CíCHOVÉ. Její bezprostřední portréty obyvatel nám vzdálených zemí a kontinentů jsou nejen zajímavou zkratkou běžného života, ale také zdařilou prací s barvou a prostorem.“

Jan Pohribný

Tváře odjinud I © Ilona CíCHOVÁ

Tváře odjinud II © Ilona Cíhová

Tváře odjinud III © Ilona Cíhová

JAROMÍR ČIŠTÍN

* 1945

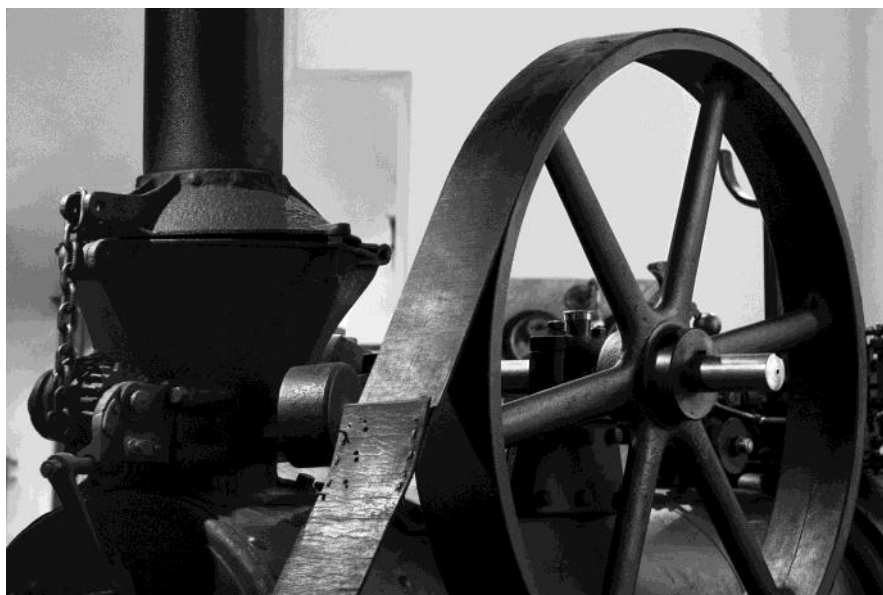
S fotoklubem Černá slunečnice jsem strávil několik let jako jediný nefotografující člen. Fotografovat jsem začal v roce 2006. Fotografiuji pro potěšení a pro radost, zajímají mě různé žánry, ale krajina je mému srdci nejbližší.

„Fragmenty starého stroje na fotografiích Jaromíra Čištína jsou nejen holdem kráse dávnych technologií, ale také (možná nevědomky) navazují na filozofii řady umělců meziválečné i poválečné české avantgardy, zejména Skupiny 42, jejichž obdiv k civilizaci a strojům vedl k formování nové estetiky výtvarného umění.“

Jan Pohribný

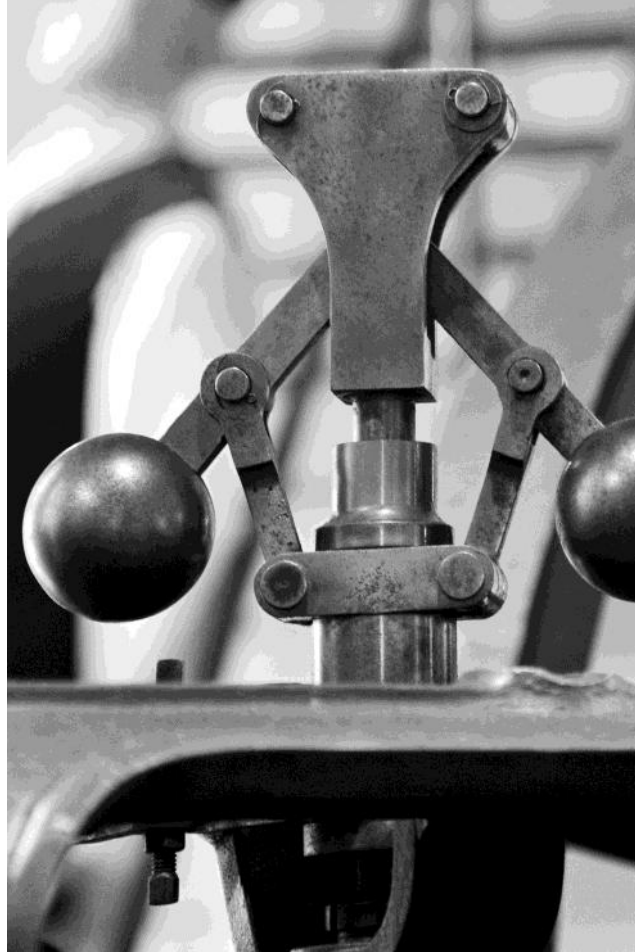
Lokomobila I © Jaromír Čištín

Lokomobila IV © Jaromír Čištín

Lokomobila II © Jaromír Čištín

Lokomobila III © Jaromír Čištín

IVANKA ČIŠTÍNOVÁ

* 1946

Mám ráda přírodu a toulky krajinou. Od roku 1998, kdy jsem začala fotografovat, se stal fotoaparát mým trvalým společníkem na cestách. Miluji krajinu, hlavně tu českou a moravskou, osamělé stromy, vodu, hory i cesty. Toulám se krajinou s manželem nebo s přáteli z fotoklubu a snažím se zachytit její náladu a proměny.

„Ivanka Čištíňová znovuobjevuje magičnost Prahy v jemných atmosférických změnách a ranní mlze, ze které se jako přízraky zjevují v paprscích slunce sochy Karlova mostu, ústřední osy řady legend a mysterií.“

Jan Pohribný

Karlův most I © Ivanka Čištíňová

Karlův most III © Ivanka Čištíňová

Karlův most II © Ivanka Čištíňová

Karlův most IV © Ivanka Čištíňová

MICHAL HEJNA

* 1962

Motto:

„Okolní svět je pro mě velká výzva. Linie a tvary, světlo a stín. A barvy se všemi svými odstíny. A také vzájemné vztahy mezi lidmi a věcmi, které nás obklopují při každodenním životě. Tohle všechno mě nutí přiložit oko k hledáčku kamery a pokusit se zachytit tu nádhuru všude kolem. Když nějaký čas nefotografuji, začne mě svrbět ukazováček pravé ruky. Potom se mnou není k vydržení a já zase musím vyrazit ven a alespoň párkrát stisknout spoušť.“

Fotografuji s různě dlouhými přestávkami od svých 15 let, intenzivně od roku 1996. Vystřídal jsem všelijaké fotografické vybavení, od kinofilmových zrcadlovek přes velkoformátovou komoru až po digitální techniku. Stále však nejraději fotografuji na diapositivы středního formátu 6 x 4,5 cm.

Členem Černé slunečnice jsem po delší odmlce opět od jara letošního roku. Fotografie ve výstavní kolekci fotoklubu pro rok 2009 jsou z mého cyklu *Česká krajina ve světle infračerveném*.

Krajina u Strážovic © Michal Hejna

U rybníka Stejc © Michal Hejna

Krajina u Stožce © Michal Hejna

PETRA KAMENICKÁ

* 1971

Rozkvetlé stromy, krásné květy, jarní krajina... to jsou má nejoblíbenější témata k fotografování. Vše hezké a veselé kolem nás mi dodává pozitivní energii. V několika posledních letech se věnuji fotografování dětí a čas od času zabrousím do oblasti architektury. Podle mého se nesmí fotograf nechat spoutat obecnými pravidly kompozice; před stiskem spouště je třeba dát prostor vlastnímu srdci a citu...

„Petra Kamenická hledá svou krásu v čistě přírodních tvarech. Její makrodetaily květin nám odhalují neuvěřitelné krajiny a struktury rostlinného světa, podtržené barevností i jemnou hrou světla, které na květiny dopadá.“

Jan Pohribný

Anthurium © Petra Kamenická

Phalaenopsis © Petra Kamenická

Hibiscus © Petra Kamenická

Iris © Petra Kamenická

PAVLÍNA KLAZAROVÁ

* 1964

Díky rodinnému zázemí jsem s amatérskou fotografií přicházela do styku odmalička, a to i v temné komoře. Ráda vnímám pomyslné tajemství a atmosféru, kterou vyzařují hory, mnohá místa krajiny, některé prostory staveb a lidé. Vibrující síly, dávno rozplynuté úsměvy, vzdechy či slzy, dávno zaprášené vzpomínky, chvění nadčasových myšlenek a pocitů. Energie neuchopitelných příběhů a osudů, kouzlo nevyřčeného...

„Světlo je základním stavebním prvkem každé fotografie. U Pavlíny Klazarové je však světlo a stín ústředním tématem jejích fotografií. Podkrývá místa a zákoutí nám neznámých prostor, ale jen naznačuje, nevypráví dlouze a zbytečně a nechává nám prostor pro naše představy, prostor pro tajemství.“

Jan Pohribný

Ztracení andělé I © Pavlína Klazarová

Ztracení andělé II © Pavlína Klazarová

Ztracení andělé III © Pavlína Klazarová

Ztracení andělé IV © Pavlína Klazarová

MARTIN KLIKA

* 1971

Inspirací pro přiložené fotografie byla oficiální propagace města Melbourne - krásné barevné brožury plné rozesmátých lidí, impozantních staveb a fascinující přírody. V Melbourne jsem skoro čtyři roky žil a před stěhováním zpět do Prahy jsem si uvědomil, že i já chci mít vzpomínku - na „mé“ Melbourne, tak jak jsem ho měl rád a jak jsem ho vnímal. A tak jsem s fotákem vyrážel do míst, která byla pro mne důležitá, a zaznamenával všední situace, blízké i neznámé lidi.

„Živou, tzv. street photography reprezentují fotografie Martina Klíky z Austrálie. Na rozdíl od situační momentky jsou tyto fotografie posunuty nezvyklými úhly a průhledy na fotografie, které nám nechávají prostor pro domýšlení děje. Tisíce mil je do Austrálie a tisíce možností, jak tyto zdánlivě banální situace na ulici velkoměsta budou pokračovat...“

Jan Pohribný

That's my Melbourne I © Martin Klíka

That's my Melbourne II © Martin Klíka

That's my Melbourne III © Martin Klika

That's my Melbourne IV © Martin Klika

MILOSLAV KOKEŠ

* 1963

K fotografování mne přivedl můj tatínek v 10 letech, kdy mne naučil pracovat v temné komoře. Již v 15 letech jsem pravidelně přispíval do Večerní Prahy. V roce 2000 jsem se stal zakládajícím členem fotoklubu. Fotografuji aranžovaná zátiší, krajinu, architekturu, technickou fotografii a gastrofotografii, při nichž využívám i velkoformátové kamery Cambo. Zlomem se pro mne v tomto roce stalo vybudování vlastního fotoateliéru, kde mohu naplno a bez omezení realizovat své představy. Intenzivně fotografuji svatby, portréty i glamour, kdy je pro mne velkou radostí moci zachytit vnitřní i vnější krásu mých modelů. V současnosti používám k plné spokojenosti digitální techniku Pentax.

„Design a formy objektů také zaujaly Miloše Kokeše. Jeho zátiší nepostrádají kompoziční vtip a překvapení, které někdy nalézáme ve zdařilých reklamách profesionálních fotografů.“

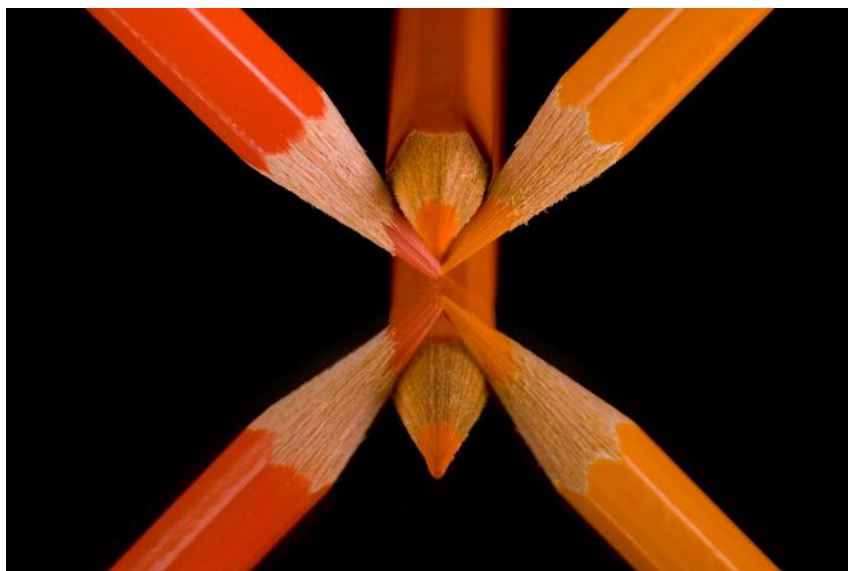
Jan Pohribný

On a Ona © Miloslav Kokeš

Čajová konvice © Miloslav Kokeš

Pastelky © Miloslav Kokeš

JOSEF LONČÁK

* 1976

Aktivně fotografovat jsem začal v roce 1999, mým oblíbeným námětem je sportovní fotografie, zejména z prostředí motoristických podniků, a také letecká fotografie. Akce a rychlost, to jsou synonyma pro obě odvětví. V mé tvorbě nejde jen o pouhý dokument, ale o stisk spouště fotoaparátu v rozhodujícím okamžiku ve spojení se snahou o kreativní zachycení obrazů, které tato atraktivní prostředí nabízí. Od mých fotografických začátků mi tyto „Rozhodující tisíce vteřin“ pomáhá zachytit foto-technika Canon v analogové i digitální podobě.

„Mnohem soudobější techniku - motorky - zachycují fotografie Josefa Lončáka. Také jeho jazyk (můžeme jej přiřadit asi nejlépe do sportovní fotografie), zaměřený nejen na estetiku stroje, je mnohem více o zrychleném tepu současnosti, kdy rychlost, pohyb patří do běžné výbavy dnešního člověka.“

Jan Pohribný

Zlatá přilba 2008 © Josef Lončák

V prachu © Josef Lončák

Úsměv č. 23 © Josef Lončák

Příští levá © Josef Lončák

PETR PAZOUR

* 1973

České Švýcarsko je můj oblíbený kout naší země. Vracím se tam pravidelně již několik let. Mám rád tu neustálou proměnu nálad, která se tam odehrává. Je jedno, jestli svítí slunce nebo prší, vždy si tam najdu zajímavý motiv, který mne donutí zastavit se. Snažím se pak zachytit ty prchavé okamžiky nálad a přenést je do fotografie. Prezentované fotografie zachycují České Švýcarsko v jeho ranních i večerních náladách.

„Petr Pazour se na této výstavě představuje hned dvěma sériemi. Jsou to fotografie výsostně krajinářské, s velkým citem pro atmosféru, náladu v krajině i její barevnost, která se rychle proměňuje, a fotograf musí být ve správný čas na správném místě. Proto asi nezáleží, zda fotografuje své náměty v Toskánsku nebo Lužických horách, ale jak dokáže esenci krajiny a její neopakovatelné nálady přetlumočit nám divákům.“

Jan Pohribný

České Švýcarsko I © Petr Pazour

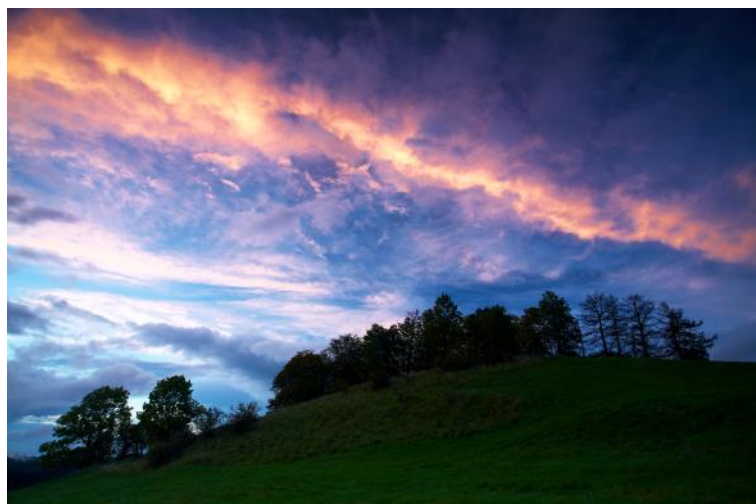
České Švýcarsko II © Petr Pazour

České Švýcarsko IV © Petr Pazour

České Švýcarsko III © Petr Pazour

České Švýcarsko V © Petr Pazour

ALEŠ ZÍDEK

* 1973

Fotografií jsem se začal vážně zabývat po workshopu Jana Karbusického na podzim roku 2000 a fotografie poté zaujala přední místo v seznamu mých koníčků. V poslední době hledám nová témata a přístupy. Snažím se o vlastní výtvarné vyznění svých fotografií. Jsem rád, že svoje úspěchy i omyly mohu sdílet s kolegy z fotoklubu.

„Fotografie z mořského pobřeží Aleše Zídka poukazují na častý úděl fotografa, že za svými motivy může, ba často musí cestovat velmi daleko. Jeho ptáci a lidé, kteří se setkávají na pláži, mohou být podobstvím nejen idylického letního dne, ale také možná osamělosti, která je v těchto snímcích skryta.“

Jan Pohribný

© Aleš Zídek

© Aleš Zidek

© Aleš Zidek

FOTOGRAFOVÁNÍ V ATELIÉRU

| Ivan Bumba a Miloslav Kokeš |

Práce v ateliéru, na rozdíl od jiných druhů či oblastí fotografie, nenabízí přímo náměty k zachycení na film nebo čip, a plně tak musíme využít svou invenci, fantazii, ale také nemalé finanční prostředky pro zbudování kvalitního zázemí pro příjemné a pohodlné fotografování.

Je to především žena, která bude neustále inspirovat fotografie k zachycení a vystižení své nejen vnější krásy. Pro ztvárnění našich záměrů bylo nutné sehnat a obstarat veškeré pomůcky a technické fotografické prostředky. Pro některé typy fotografických záběrů postačí i jedno zábleskové zařízení a spolu s různými odraznými prostředky lze docílit optimální světelnou atmosféru pro zamýšlený záběr. Je však pravdou, že bohatší světelný park umožňuje daleko sofistikovanější práci se světlem a při použití různých zařízení modelujících světlo, jako jsou oblíbené softboxy, poměrně univerzální deštníky, různé reflektory až po Fresnelovu čočku nebo komínek, se tato činnost stává vysloveně zábavnou. Zábleskové zařízení se instalují na speciální stativy, mnohem příjemnější ovšem je práce v ateliéru vybaveném závěsným kolejovým systémem. K synchronnímu odpalování zábleskových jednotek se nám nejlépe osvědčily rádiové odpalovače, které měly 100% účinnost, namísto infračervených, jež občas zklamaly. Důležité pro práci s nastavením výkonu blesků a pro výsledné snímky korektně exponované je důsledně měřit intenzitu světla pomocí kvalitního flashmetru.

Záleží již pouze na naší fantazii, jaké snímky můžeme vytvořit v ateliéru před nekonečným pozadím, které může mít libovolnou barvu. Previzualizace budoucích snímků je stejně důležitá jako vlastní realizace. Může mít podobu seznamu propriet a slovních popisů scén, jež chceme využít a realizovat na svých fotografiích. Výhodu mají kresebně nadaní fotografové, kteří si

mohou scény upřesnit pomocí skic, náčrtků. Pak už stačí maličkost, a to naverbovat modelky (modely), nejlépe vyhovující našim představám výsledného díla.

Za nejdůležitější podmínku práce fotografa s lidmi považujeme maximální citlivost a ohleduplnost k osobnosti fotografovaných. Vzájemná interakce a komunikace by měla probíhat v naprosto uvolněné atmosféře důvěry. K ní dopomohou i maličkosti, jako je dobré jídlo, kvalitní pití, přátelská konverzace všech zúčastněných, příjemné a útulné zázemí ateliéru. Všichni by se zde měli cítit doslova jako doma. Fotograf musí pro své záměry fotografované osoby nadchnout, tak aby jeho vizi přijaly za svou a dokonce pomáhaly vytvořit třeba vhodnější kompozici v detailech. Pak by se nám mělo podařit vytvořit snímky podle našich představ a duše fotografovaných by se měla odrážet ve výsledném vyznění snímku.

Říká se, že za více než polovinou úspěchu dobré ateliérové fotografie stojí perfektní nalíčení. V dnešní době softwarových počítačových úprav to již tak zcela neplatí, ovšem pokud nechceme před monitorem počítače strávit půl dne retušováním jednoho snímku, doporučujeme toto pravidlo dodržovat. Ideální je využít um vizážisty nebo absolvovat kurz. Líčení pro ateliérovou fotografii totiž podléhá zcela odlišným pravidlům než líčení běžné. Veškeré nedostatky pleti se pokusíme eliminovat již před zmáčknutím spouště. Jiný typ líčení použijeme při realizaci snímků v high key nebo low key tónech než při běžné úrovni osvětlení.

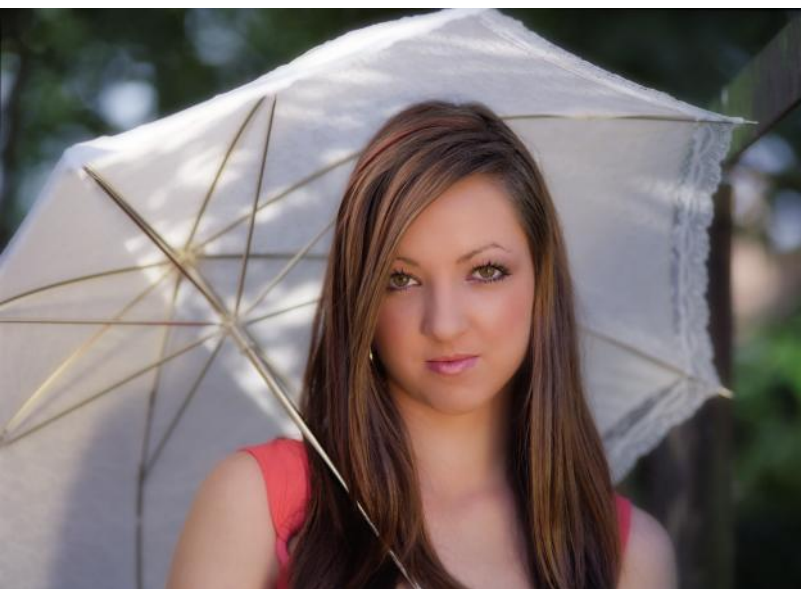
Fotografování v ateliéru je pro nás opravdovou radostí a výsledná díla by měla přinášet potěšení především lidem, kteří jsou na obrázcích zachyceni.

Agentka © Miloslav Kokeš

Touha © Ivan Bumba

Evička © Ivan Bumba

Za oponou © Miloslav Kokeš

Night Club © Milošlav Kokeš

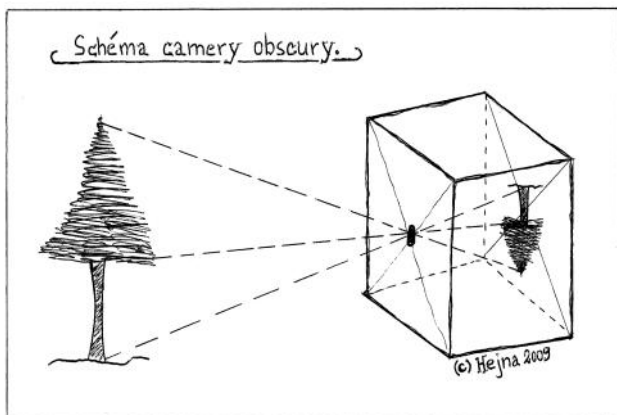

Opium girl © Ivan Bumba

CAMERA OBSCURA ANEB TAK TROCHU JINÉ FOTOGRAFIE

[Michal Hejna]

Co vlastně znamená výraz „dírková komora“? Dírková komora, nazývaná také camera obscura, je jednoduché zařízení ve tvaru uzavřené skříňky, v jehož jedné stěně je malý otvor, který na stěně protilehlé vytváří obraz vnějšího prostoru na základě přímočarého šíření světla. Představte si, že máte zcela zatemněnou místnost a uprostřed okna malou kulatou díрку. Na protější stěně se vám ukazuje obrázek toho, co se nachází před oknem. Obrázek je lehce neostřý a je převrácen vzhůru nohama:

Obraz vytvořený malou dírkou lidé znali a pozorovali od pradávna. Asi nejstarší dochovaný popis pochází z 5. století př. n. l. od čínského filozofa Muo Ti. Dalším, kdo se podobným pozorováním zabýval, byl Aristoteles. První podrobný popis dírkové komory ale najdeme až v rukopise italského umělce a vynálezce Leonarda da Vinciho, který ji využíval kromě kreslení též ke studiu perspektivy. Nejdříve byla camera obscura skutečnou místností, kde se obraz promítal na stěnu otvorem v protilehlé stěně. Později se z ní stal přenosný přístroj a byla zdokonalena spojnou čočkou.

Přestože první fotografii dírkovou komorou pořídil skotský vědec sir David Brewster již v roce 1850, ve fotografii se více prosadila až koncem 19. století, ale později znovu upadla v zapomnění. Až koncem šedesátých let 20. století ji několik umělců začalo využívat ke svým experimentům, a vzbudili tak znovu zájem o tento jednoduchý fotografický nástroj, který trvá až do dnešních dnů.

Proč mají fotografie z dírkové komory své kouzlo? Lehce neostře, jakoby snové zobrazení camera obscury dodává snímkům

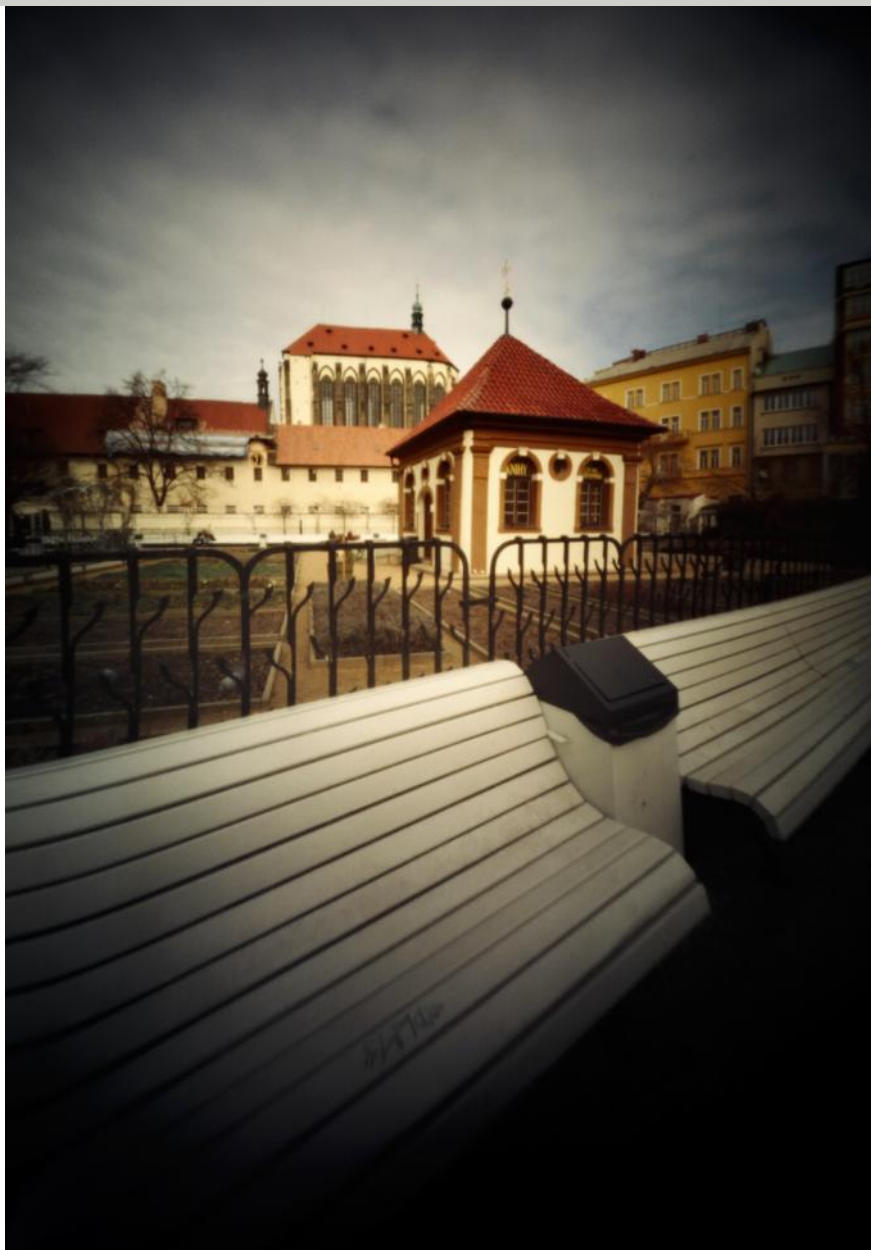
neobyčejný vzhled. Velká vinětace na okrajích vtahuje diváka do obrazu. Paprsky světla totiž mají ke krajům negativu mnohem delší cestu než ke středu. Velká hloubka ostrosti, všechno je stejně „ostré“ od několika centimetrů až do nekonečna, což umožňuje na jednom snímku zachytit stejně ostře zároveň předměty velmi blízké i velmi vzdálené. Žádné perspektivní zkreslení, známé u dnešních zejména zoomových objektivů, přímky zůstávají přímkami. Díky velmi vysoké cloně, která je dána konstrukcí konkrétní kamery (vzdáleností dírky od negativu), se expoziční časy obvykle pohybují v sekundách nebo minutách, za špatných světelných podmínek to však mohou být i hodiny nebo dny. Tohle všechno nedokáže ani sebelepší počítačový program. Je to návrat ke starým mistrům a technikám, které stály u zrodu fotografie jako nového způsobu sdělování před více než sto šedesáti lety.

A jaké jsou moje praktické zkušenosti s fotografováním dírkovými komorami? Práce v terénu chvílemi tak trochu zavání alchymii. Nemáte k dispozici žádný hledáček. Jediné co znáte je vypočtený úhel záběru. Takže k přístroji na stativu přikládáte papírovou šablonu s nakresleným úhlem a odhadujete, co asi na snímku bude. Pokud se právě nacházíte třeba na Karlově mostě, budete zvýšenou pozornost zejména zahraničních turistů, kteří marně na prehistorickém fotoaparátu hledají jim známou značku, údaj o počtu pixelů, případně objektiv. Co se týče doby expozice, která se pohybuje v řádu sekund až minut, mám k dispozici převodní tabulku, ze které k aktuálně změřenému času jiným přístrojem při cloně 5,6 odečtu příslušný čas pro díрку. Při slunečném dnu to vychází tak na čtyři vteřiny, ve stínu v lese klidně i několik minut.

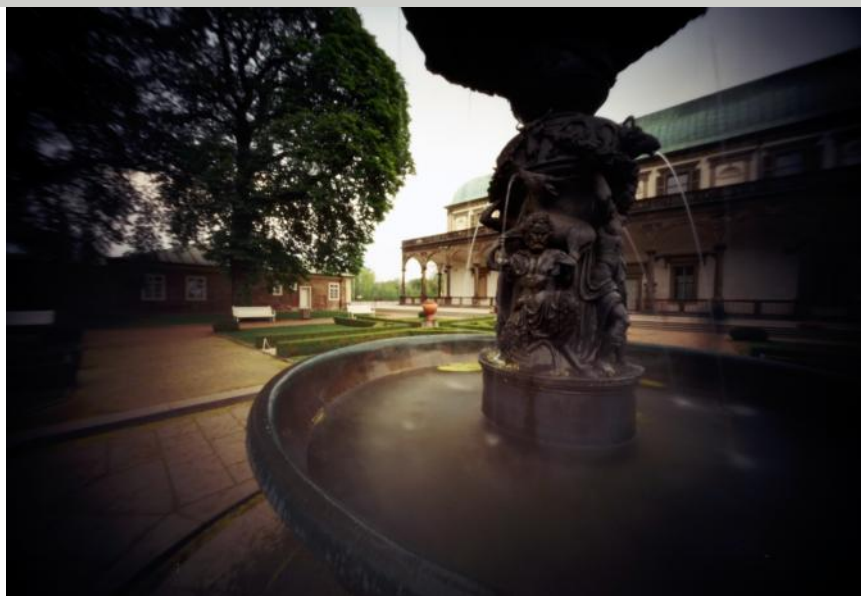
Jak jsem již naznačil v úvodu, i dnes má „dírkografie“ spoustu příznivců po celém světě. Každou poslední dubnovou neděli se koná celosvětový den dírkové komory. V ten den vyrážejí nadšenci do ulic s koupenými nebo vlastnoručně vyrobenými dírkovými aparáty a fotografie z tohoto dne pak vystavují na internetu na adrese www.pinholeday.org. Proč láká dnešního člověka, hýčkaného moderní technikou, navracet se ke starým postupům? Možná jsou to specifické vlastnosti těchto fotografií. Prostě fotky jsou na první pohled jiné, než na jaké jsme zvyklí. Je to návrat ke kořenům, tvůrčí proces v té nejsyrovější podobě.

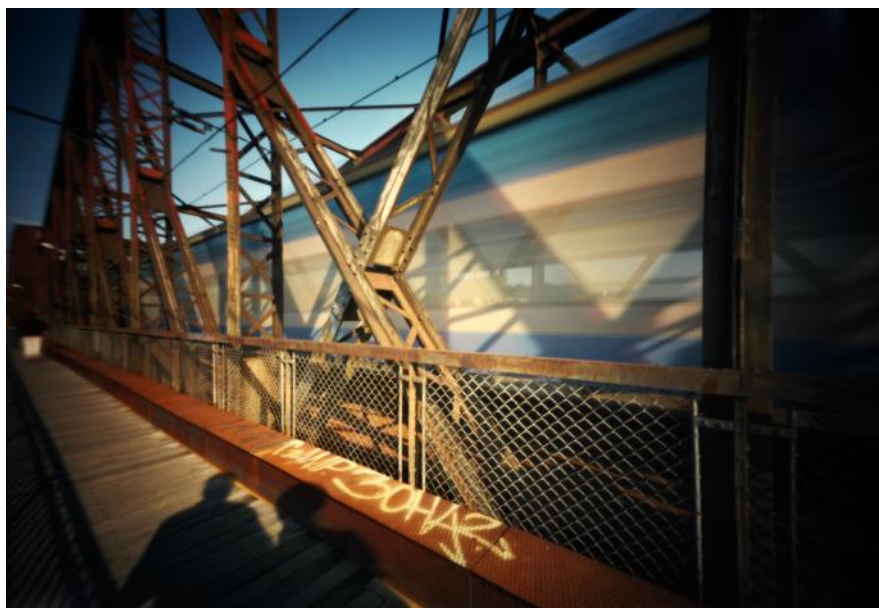
Kde jste, lidé? © Michal Hejna

Ve Františkánské zahradě © Michal Hejna

Kašna v Královské zahradě © Michal Hejna

Míjení © Michal Hejna

Pf 2010 ANEB ROZLOUČENÍ S ROKEM 2009

PF 2010

Josef Lončák

pf 2010

© Ivan Bumba

PF 2010

Petra Kamenická

PF 2010
Pavlína Klazarová

PF2010 MARTIN KLIKA

P
e
t
r
P
a
z
o
u
r
P
o
h
á
d
k
o
v
e
P
o
d
b
l
a
n
i
c
k
o

PF 2010

Petr Pázourek

SEZNAM AKTIVNÍCH ČLENŮ FOTOKLUBU ČERNÁ SLUNEČNICE

Ivan Bumba
ivan.bumba@gmail.com

Ilona Cíhová
ilona_c@seznam.cz
www.ilonacichova.estranky.cz

Jaromír Čištín
jcis@seznam.cz

Ivanka Čištínová
ivacistin@seznam.cz
www.fotografie-foto-fotky.cz

Michal Hejna
hejna.michal@gmail.com
www.photouniverse.ic.cz

Petra Kamenická
petra.kam@atlas.cz

Pavčina Klazarová
p7k@seznam.cz

Martin Klika
martin.klika@gmail.com

Miloslav Kokeš
miloslavkokes@seznam.cz

Josef Lončák
loncak@seznam.cz

Petr Pazour
petr.pazour@gmail.com
www.petrpazour.cz

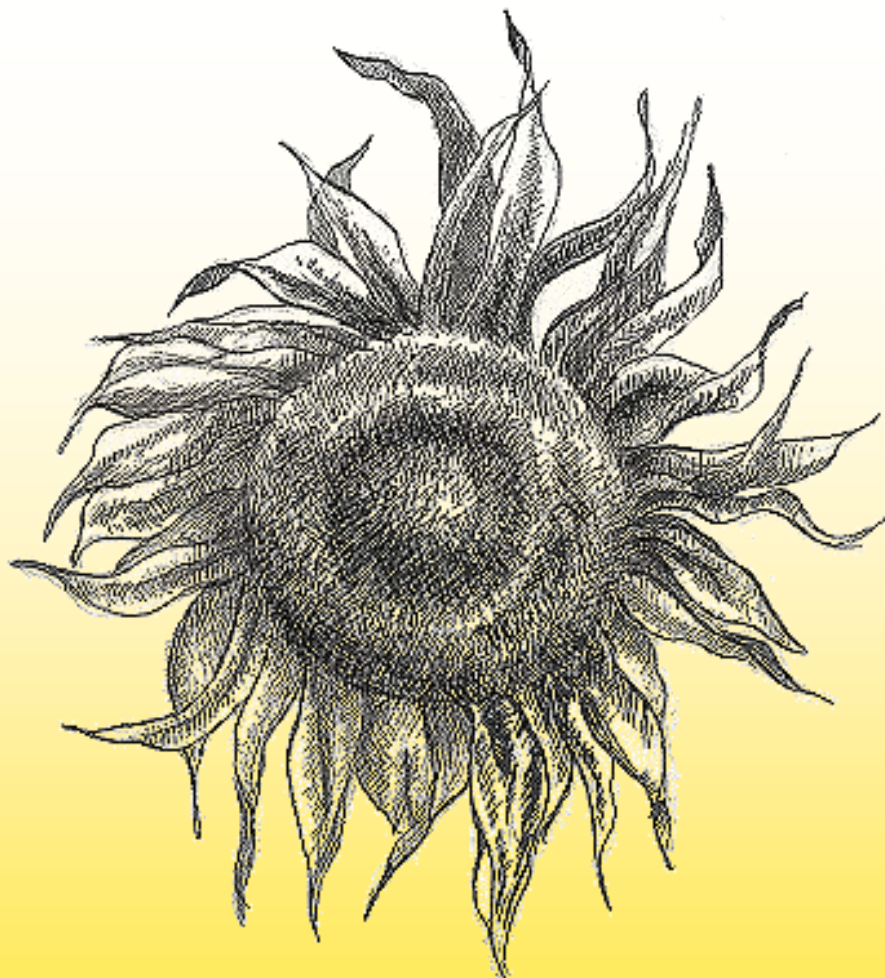
Aleš Zídek
aleszidek@seznam.cz

Jak se tvořila ročenka...

Děkujeme rodinám a přátelům za tolerantní přístup k našemu počínání. Zvláštní poděkování patří RNDr. Jiřímu Růžkovi a jeho firmě Fototech, která pro nás realizuje tisk výstavních zvětšenin ve špičkové kvalitě. Dále děkujeme Mgr. Janu Pohribnému, QEP, za úvodní slova při zahájení výstavy na Vyšehradě. V neposlední řadě patří náš dík také Mgr. Janu Ražnokovi, kurátorovi Lašského muzea v Kopřivnici, za umožnění výstavy a píseň „Černá slunečnice (Obraz mého srdce)“, jež se stala oficiální hymnou fotoklubu.

Navštivte nás na adrese: www.cernaslunecnice.cz

Copyright © Černá slunečnice, 2009

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být reprodukována, uchovávána ve vyhledávacím systému nebo šířena v jakékoliv formě a úmyslu elektronicky, mechanicky, kopírováním nebo jinak bez souhlasu majitele práv.

Fotografie, u kterých není uvedeno jméno autora, jsou majetkem fotoklubu Černá slunečnice.

U ostatních fotografií patří veškerá práva jednotlivým autorům.

Logo Černé slunečnice © Ilona Cichová

Grafická úprava © Michal Hejna & Ivan Bumba